

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет механічний
Кафедра іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
професор Анжеліка БАТРАКОВА
«__» _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	Вступ до мовознавства <small>(назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)</small>
статус дисципліни	обов'язкова <small>(обов'язкова / вибіркова)</small>
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) <small>(перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))</small>
галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки <small>(шифр і назва галузі знань)</small>
спеціальність	В 11 «Філологія» <small>(шифр і назва спеціальності)</small>
спеціалізація	В 11.10 Прикладна лінгвістика <small>(шифр і назва спеціалізації)</small>
освітня програма	Філологія (Прикладна лінгвістика) <small>(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)</small>
мова навчання	українська, англійська (окремі компоненти)

2025

1. Мета вивчення навчальної дисципліни – засвоєння здобувачами вищої освіти особливостей не якоїсь конкретної мови, наприклад англійської чи української, а людської мови взагалі, тобто тих загальних характеристик, які притаманні усьому розмаїттю людських мов. Дати уявлення про те, що лінгвістика – це не проста сукупність знань, а безперервна пізнавальна діяльність, яка потребує від її учасників високої професійної підготовки.

Передумови для вивчення освітнього компоненту: для успішного оволодіння дисципліною здобувачі повинні оперувати знаннями, навичками та вміннями, отриманими у ході вивчення курсів: ОКЗ Українська мова (за професійним спрямуванням), ОК 14 Практичний курс англійської мови

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів / год.	3 кредити / 90 годин
Семестр викладання дисципліни	<u>2</u> (порядковий номер семестру)
Розподіл часу за навчальним планом:	
– лекції, год.	
– практичні (семінарські) заняття, год.	32
– лабораторні заняття, год.	
– самостійна робота, год.	58
– курсовий проєкт, год.	
– курсова робота, год.	
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.	
– підготовка та складання екзамену, год.	
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	залік

4. Компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

5. Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

6. Методи навчання:

МН1– комунікативний метод (здійснення інтерактивної діяльності, навчальна дискусія, пояснення);

МН2 – практичний метод (виконання практичних завдань, написання наукових робіт);

МН3 – аудіо-візуальний метод (зорова невербальна наочність, сприйняття мови на слух: ілюстрації, аудіо, відео).

МН4 – метод спостереження (цілеспрямоване сприйняття мовних та мовленнєвих явищ, їх імітація та практична реалізація);

МН5 – самостійна робота як метод навчання (самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з метою його практичного використання).

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль																Разом за дисципліну	
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
6	6	6	6	6	6	6	8	6	6	6	6	6	6	6	8		

1. Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі заліку.

2. Здобувач вищої освіти отримує залік з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100- бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку.

- 3 Умовою отримання заліку є:
- відпрацювання всіх пропущених занять;
 - середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії

	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	D		Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки	
60-66	E		Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.	
35-59	Незадовільно		Не зараховано	FX

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
0-34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

8. Засоби діагностики результатів навчання:

Опитування, перевірка виконання вправ і завдань, написання самостійних робіт, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, поточне тестування, модульне тестування, залік.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	Література
		очна	
1	2	3	4
1	ПР Мовознавство як наука. «Вступ до мовознавства» як навчальна дисципліна.	2	1.1, 1.2, 1.4
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
2	ПР Природа, сутність та функції мови. Мова і суспільство.	2	1.1, 1.2, 2.2
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
3	ПР Мова як система знаків. Система та структура мови	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
4	ПР Походження і розвиток мови. Основні процеси розвитку мов.	2	1.1, 1.2, 2.2
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
5	ПР Мови світу, їх вивчення та класифікація.	2	1.1, 1.2, 1.3
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
6	ПР Фонетика. Звуки мови, їх вивчення й класифікація.	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
7	ПР Фонетичні одиниці, засоби та процеси.	2	1.1, 1.2, 3.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
8	ПР Лінгвістичний (функціональний) аспект у вивченні звуків.	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
9	ПР Основні етапи історичного розвитку письма. Алфавіт, графіка і орфографія.	2	1.1, 1.2, 1.3
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	

10	ПР Орфографія як розділ мовознавства. Принципи українського правопису.	2	1.1, 1.2, 1.4
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
11	ПР Граматика як учення про морфологічну і синтаксичну будову мови. Поняття морфеми, морфа. Частини мови.	2	1.1, 1.2, 2.2
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
12	ПР Граматика: синтаксис. Синтаксичні одиниці та їх функції. Словосполучення, речення.	2	1.1, 1.2, 1.4
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
13	ПР Лексикологія. Слово як основна номінативна одиниця мови, його диференційні ознаки. Аспекти лексичного значення. Лексико-семантичні категорії.	2	1.1, 1.2, 1.4
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	4	
14	ПР Словниковий склад мови.	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	2	
15	ПР Лексикографія як розділ мовознавства.	2	1.1, 1.2, 2.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	2	
16	ПР Словотвір в англійській мові.	2	1.1, 1.2, 3.1
	СР Робота з методичними матеріалами за темою.	2	
Усього за семестр		90	
УСЬОГО за дисципліною		ПР –32 СР –58	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять -

(за потреби)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

(за потреби)

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Базова література

1.1. Кійко Ю. Є., Агапій А. П., Мельник Ю. Й. Вступ до мовознавства: практикум. Чернівці: Чернівецький ун-т, 2021. 176 с.

1.2. Назаренко О. М. Вступ до мовознавства : навч. посібн. Одеса : Фенікс, 2021. 190 с.

1.3. Миголинець О. Ф. Вступ до мовознавства: Практичні завдання для студентів філологічного факультету. Ужгород, 2022. 76 с.

1.4. Федорова Л. М. Вступ до мовознавства. Київ: КНТЕУ, 2021. 172 с

2. Допоміжна література

2.1. Saussure Ferdinand. Course of General Linguistics. Edited by Charles Bally and Albert Sechehaye. New York : Philosophical library, https://ia600204.us.archive.org/0/items/SaussureFerdinandDeCourseInGeneralLinguistics1959/Saussure_Ferdinand_de_Course_in_General_Linguistics_1959.pdf

2.2. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Курс лекцій з дисципліни «Вступ до мовознавства та основи теорії мовної комунікації» Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2019. 106 с

3. Інформаційні ресурси

3.1. <https://www.youtube.com/@oer-vlc>

3.2. Вступ до мовознавства <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4458>

Розробник (и):

ст.викл. Олена ЧЕВИЧЕЛОВА

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

«_29_»_серпня_2025__року

Завідувач кафедри іноземних мов

к.філол.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Анастасія ПТУШКА

« 29 » серпня 2025 року

Погоджено

Гарант освітньої програми

к.філол.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Анастасія ПТУШКА

«_29_» серпня__ 2025__ року

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри іноземних мов

Протокол №1 від "29" серпня 2025 р.

Декан механічного факультету

к.т.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Олександр ЄФІМЕНКО

«_29_»_серпня_2025__року